

σύγχρονο

ΦάσμαGroup
προπαρασκευή για
Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

μαθητικό φροντιστήριο

25 ^{ης} Μαρτίου 111	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ	☎ 210. 50.20.990 - 50.27.990
25 ^{ης} Μαρτίου 74	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	☎ 210.50.60.845 - 50.50.658
Γραβιάς 85	ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ	☎ 210.50.51.557 - 50.56.256
Πρωτεσιλάου 63	ΠΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ - ΙΛΙΟΝ	☎ 210.26.32.505 - 26.32.507

Μάθημα : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Καθηγητής : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ
Τάξη : Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
Ημερομηνία :
Όνοματεπώνυμο :

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλους Ἠθικά Νικομάχεια Β1, 1-4

Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς οὐσίας, τῆς μὲν διανοητικῆς τῆς δὲ ἠθικῆς, ἡ μὲν διανοητικὴ τὸ πλεῖον ἐκ διδασκαλίας ἔχει καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν αὐξησιν, διόπερ ἐμπειρίας δεῖται καὶ χρόνου, ἡ δ' ἠθικὴ ἐξ ἔθους περιγίνεται, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔσχηκε μικρὸν παρεκκλίνον ἀπὸ τοῦ ἔθους. Ἐξ οὗ καὶ δῆλον ὅτι οὐδεμία τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν φύσει ἡμῖν ἐγγίνεται· οὐθὲν γὰρ τῶν φύσει ὄντων ἄλλως ἐθίζεται, οἷον ὁ λίθος φύσει κάτω φερόμενος οὐκ ἂν ἐθισθεῖ ἄνω φέρεσθαι, οὐδ' ἂν μυριάκις αὐτὸν ἐθίξῃ τις ἄνω ῥιπτῶν, οὐδὲ τὸ πῦρ κάτω, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν τῶν ἄλλως πεφυκότων ἄλλως ἂν ἐθισθεῖ. Οὕτ' ἄρα φύσει οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί, ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῖν δέξασθαι αὐτάς, τελειούμενοις δὲ διὰ τοῦ ἔθους.

Ἦτι ὅσα μὲν φύσει ἡμῖν παραγίνεται, τὰς δυνάμεις τούτων πρότερον κομιζόμεθα, ὕστερον δὲ τὰς ἐνεργείας ἀποδίδομεν (ὅπερ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων δῆλον· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ πολλάκις ἰδεῖν ἢ πολλάκις ἀκοῦσαι τὰς αἰσθήσεις ἐλάβομεν, ἀλλ' ἀνάπαλιν ἔχοντες ἐχρησάμεθα, οὐ χρησάμενοι ἔσχομεν)· τὰς δ' ἀρετάς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες πρότερον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν· ἃ γὰρ δεῖ μαθόντας ποιεῖν, ταῦτα ποιοῦντες μανθάνομεν, οἷον οἰκοδομοῦντες οἰκοδόμοι γίνονται καὶ καθαρίζοντες καθαρισταί· οὕτω δὴ καὶ τὰ μὲν δίκαια πράττοντες δίκαιοι γινόμεθα, τὰ δὲ σώφρονα σώφρονες, τὰ δ' ἀνδρεῖα ἀνδρεῖοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα αποσπάσματα:

« Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς .... φύσει ἡμῖν ἐγγίνεται»

« τὰς δ' ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες πρότερον .....τὰ δ' ἀνδρεῖα ἀνδρεῖοι»

Μονάδες 10

B1. Λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα χωρία του πρώτου αποσπάσματος να αναδείξετε τη σχέση που έχουν με τις ηθικές αρετές η «φύσις» και το «ἔθος»: «ἡ δ' ἠθικὴ ἐξ ἔθους περιγίνεται», «Οὐτ' ἄρα φύσει οὔτε παρὰ φύσιν ... δὲ διὰ τοῦ ἔθους».

Μονάδες 15

B.2. Ποιο είναι το περιεχόμενο των εννοιών «δύναμις» και «ενέργεια» στην αριστοτελική φιλοσοφία και πώς ο Αριστοτέλης τις χρησιμοποιεί στα δύο εμπειρικά παραδείγματα του δεύτερου αποσπάσματος για τις αισθήσεις και τις τέχνες, προκειμένου να ορίσει τις ηθικές αρετές;

Μονάδες 15

B.3. Να επιβεβαιώσετε ή να διαψεύσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων γράφοντας σωστό ή λάθος δίπλα στην κάθε πρόταση.

1. Πατέρας του Αριστοτέλη ήταν ο Νικόμαχος, γιατρός στην αυλή του Αμύντα Β'.
2. Αντικαταστάτης του Πλάτωνα στη σχολή όσο έλειπε ήταν ο Ξενοκράτης.
3. Ο Αριστοτέλης επιστρέφει ξανά στην Αθήνα το 335 π.Χ. καθώς το κλίμα ήταν ευνοϊκό για την επάνοδό του.
4. Ο Αριστοτέλης κατηγορήθηκε για ασέβεια με αφορμή ένα ποίημα για τον φίλο του Ερμία που είχε τη μορφή παιάνα.
5. Ο Ηράκλειτος ο Εφέσιος υποστήριζε «εὐδαιμονία ψυχῆς καὶ κακοδαιμονία».
6. Το ἐπιθυμητικόν έχει σχέση με τις διανοητικές αρετές.
7. Τα μαθήματα του Αριστοτέλη στον Αλέξανδρο γίνονταν στην Μίεζα.
8. Οι άνθρωποι κατακτούν την ευδαιμονία μόνο με την κατάκτηση της αρετής.
9. Ο Αριστοτέλης χαρακτήρισε την Αθήνα παγκάλη.

10. Η Ακαδημία ήταν τόπος συνάντησης σημαντικών λογίων που διατηρούσαν τα προσωπικά επιστημονικά τους πιστεύω και αλληλεπηρέαζονταν.

Μονάδες 10

B.4. α) Να βρείτε στο κείμενο από το πρωτότυπο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: νοερός, προσοχή, σύγκλιση, συγκομιδή, τοκετός.

Μονάδες 5

β) Για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις να γράψετε μια ομόρριζη λέξη στη νέα ελληνική (απλή ή σύνθετη) με την κατάληξη που σας δίνεται:

έθίζεται-μο

λαμβάνομεν: -ψη

φύσει: -το

σώφρονες: -ιμος

ποιοῦντες: -μα

Μονάδες 5

Φιλοσοφοῦμεν γνησίως τε καὶ ἱκανῶς...